

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Commentaria Vetustissima & profundissima Super Canticvm Canticorum Salomonis Qvod Hebraice Dicitvr Sirhasirim

Wolbero <de Sancto Pantaleone>

Coloniae Agrippinae, 1630

Prooemivm.

urn:nbn:de:hbz:466:1-10027

D. VVOLBERONIS
ABBATIS SVPER CANTICVM

CANTICORVM SALOMONIS.

PROOEMIUM.

4. Reg. 3.

Legimus in Historia Regum, quia cum Helisæus Propheta interrogatus esset à Rege Israel dicente, quare congregavit nos Deus tres Reges vt traderet in manu Moab; post aliqua, *adducite, inquit, mihi Psalten. Cumq; caneret psaltes, facta est super eum manus Domini, & dixit facite alueum tonentis huius fossas & fossas.* Patet in hac re spiritum Prophetiæ Prophetis non semper adesse; ideoque Propheta quiescente in se spiritu, adduci fecit Psalten, vt canente psalte, spiritus qui in eo quodammodo quiescebat concussus suscitaretur, & videret sibi super quo interrogabatur.

Sed quorum huius exempli prolatio? profecto ad vestram ô dilectæ Sorores & ad meam spectat intentionem. Nam quia humilitati vestræ videbatur, quod Spiritus Sanctæ dilectionis in vobis quiesceret, & quasi otiosus esset: vtile ac necessarium iudicatis aliquē vobis adducere psalten, quo canente ille qui in mente vestra quasi obdormierat spiritus excitaretur, duplicem vt reor ob causam; siue vt quemadmodum Saulis furorem David canens mitigauit, ita si quid subito inæqualitatis menti vestræ surriperet, canētis dulcedine cōponeretur, siue

si quid minus feruoris in diuina dilectione vester haberet animus, quādā intima vi carminis accēderetur.

Cum ergo hæc vestra esset intentio nescio quo spiritu meam paruitatem nihil tale canere sciētem adduxistis, & huius psaltis mihi officium iniunxistis. Quid agerem? in vna parte affectus vester impellebat in altera parte ingenij mei periculum repellebat. Tandem de adiutorio Dei & orationum vestrarū suffragio præsumens; psaltes vester esse quamuis indoctus non refugi, quoniam apud dilectionem vestrā, excessum meum facile fore æstimavi, & quod iuxta magni oratoris sententiā virtus quam charitas sequitur, minimè repudianda est. Sed quæ est virtus mea? parua certè, & quæ penè nullius sit potentia in tãti officij arduo opere: Si quid tamen aliquo modo potest charitas, hoc administrat.

Sed hæc quidē vestra fuit intentio, porro mea fuit intentio parere rogantibus, & aliquid canere vnde vester excitaretur spiritus. Ecce autē imperitia obstat beneuolentiæ; dum hoc periticiatoris esse debeat, vt sciat & prodesse & delectare iuxta illud Flacci; *Omne tulit punctum qui Horatius miscuit vtile dulci.*

Humilitas
Authoris.Officiū pe-
riti cātoris.

Q 2

Ferunt

Applicatio
Historiæ.

Cantus Or-
phei & Iulus
Amphionis
quid mora-
liter desig-
nent.

Ferunt sæculares literæ, quod quidam Orpheus cantu suo lenierit tygres & leones, per similitudinem scilicet, eo quod bestiales & syluestres hominū mores rationali orationis suæ sententię edomuerit. Amphion quoque dictus est saxa mouere sono testudinis, & prece blāda ducere quo velle, eo quod duros & incompósitos hominum mores recte & suauis rationis modo composuerit. Magna ergo est peritia canentis carminis sui modo mutare animos audientium. Sed ego non æstimo huius meæ inchoatę cantionis modum apud vestrā sanctitatem ad hoc valuisse, non propter vestri ingenij tarditatem, sed propter meæ incitię densitatem. Nam imperitus cantor est, qui nescit proprietatem vocum & modorum, *Et cytharædus, ridetur, chorda, qui semper oberrat eadem.* Vnde post aliquam decantatam huius excellentissimi Cantici partem decreueram potius silere, quàm ultra tantas meas ineptias detegere.

Sed quia nonnunquā ab imperito artifice factam de eadem materia formam peritus artifex operosè reformatam facit quasi alterā; & peritus cantor carmini dissono & quasi discolorato reddit propriū perpurū & integrū colorē: Ego quoque ex hoc animatus eausā dilectionis vestrę ad ea quę relinquere cogitavi cū adiutorio Dei reaccingar, vt si aliquod detortū & incompositum opus fecero, doctus aliquis &

peritus materiam inueniat, vnde ingenium suum meliorem illi & vtiliorem siue viuaciorem adquirendo formam & colorem exerceat, si tamen ipsum opus rasuram vel meritam effugerit flammam.

VERSVS VI.

Que est ista qua ascendit per desertum, sicut virgula sumi ex aromatibus myrræ, & thuris, & vniuersi pulueris pigmentarij?

IAM dilecta dilecti cubiculum intrauit, iam aliquantulum osculo illius appropinquare cępit, quia ab illecebris & curis vitę secularis euolauit, à quibus fugiens se elongauit, & in solitudine sui corporis & animi mansit. Solitudo autē corporis est; quietū esse in loco sibi deputato neque vagari per exteriores sensus circa mūdi huius negotia vel locutione vel actione. Solitudo vero animi est, nullis exterioribus occupari vel cogitatione vel volūrate.

Quæ nimirū solitudo magna est mentis ascensio. *Mirantur a. filia Ierusalem mirabilem dilecta ascensum per desertum, quia infirmæ mentes valde stupent & laudant singularem vitā soli Deo vacantium & nullā curam mundialis honoris & commodi habentium.* Ait ergo. *Que est ista qua ascendit.* Sed priusquā huiusmodi describamus ascensum, consideremus quod & quale sit desertū per quod sit iste ascensus. Primoq; intelligamus & ascensū & desertū vtrumq; æquiuocè appellari, quia vno nomine diuersa significare possunt. Ascensus quippe est

Imperitus
Cantor quis

Horatius.

Quid sit solitudo corporis.

Quæ sit solitudo animi.

Horum solitudo est mentis ascensio.

Quid sit desertum hoc loco.